

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. II. De Duplici Purgatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

dentediffamazione, ac quasi fama denunciante Judex ad aliquod crimen investigandum procedit. §. Per inquisitionem, hoc tit. d. cap. Qualiter, & quando de Accusat. Inquisitionis autem plures sunt species. Generalissima, ut cum Prælatus inquirat super statu totius Provinciæ; de qua in c. sicut. eod. & in c. Romana. de Censib. Et per Abb. in c. Qualiter. il secondo. eod. Et in hac non est necesse infamiam præcedere; quinimodò Prælatus tenetur quolibet Anno hanc inquisitionem facere. cap. Cum venerabilis. de Censib. Quædam Generalis; ut cum inquiratur super statu Civitatis, Castri, vel alterius particularis loci; & in hoc etiam casu non exigitur, ut diffamatio præcedat. c. l. de Offic. ordin. l. Congruit. ff. de Offic. Præs. Quædam est Specialis contra certam personam: Et hæc interdum fit non ad pœnam imponendam, sed ex debito officii: ut puta ne carnale Matrimonium, stante legitimo impedimento, contrahatur, vel non confirmetur Electus; & nec etiam hoc casu exigitur infamia, quia non agitur ad pœnam, ex quo fit ex debito officii. cap. Postquam. & c. Cum dilecti & c. Nihil. cum similibus. de Elect. & c. fin. de Clandest. despons. Innoc. in cap. i. de Excess. Prælat. Host. in c. Unico. Ut Eccles. Benefic. & Abb. in d. cap. Qualiter. & cap. penult. eod. Quandoque autem ista Specialis Inquisitio fit ad pœnam imponendam, & tunc si fit ad Denunciationem publici officialis, non est necessarium, ut fama præcedat. l. Et quidem. C. eod. cap. Præterea. de Testib. cogendis. Quamquam dici possit, quod hoc casu præcedat fama, quia non denunciantur nisi notoria, alioquin denunciationi non creditur secundum Abb. in d. cap. Qualiter. Et notatur in §. Aliquando. 4. q. 4. Quandoque fit speciali fama deferente; & tunc habet locum, quod hic dicitur; Quod tamen recipit aliquas distinctiones, & limitationes, de quibus habetur in d. cap. Qualiter. & in l. 2. §. Si publico. ff. de Adul. de quibus aliisque multis videndus est Farinacius in tract. de Inquisitione. d. quæst. 2. & seqq.

Et quantum spectat ad inquisitionem scito, quod quamvis in ea præcedere debeat diffamatio; attamen si quis coram Inquisitore crimen aliquod fuerit confessus, non poterit iste suam confessionem revocare, eo prætextu, quod fama non præcesserit Inquisitionem. §. Si quis hoc tit. Etenim hoc casu crimen factum est notorium per confessionem. cap. fin. de Cohabit. Clericor. & mulier. Alius casus est, quando Inquisitor præsentem inquisitum; nec excipiente de non diffamazione procedit. §. Idem hoc tit. Quod intellege si sit præsens, & sciens; alias enim si ignoret testes deponere super causa principali, omiffa Inquisitione infamiz, sibi non præjudicat. c. Inquisitionis. §. Quinimodò. ext. eod. Alios casus vide in c. Unico. Ut Eccles. Benefic. sine dim. conserant. d. §. Si publico. facit. cap. i. ext. eod. in 6.

Quod ad Quintum. Inquisitio, si de speciali tractetur, est facienda in eo loco, ubi crimen patratum dicitur; & si sit respectu particularis personæ, fit in eo loco, ubi illa persona, de qua inquirendum est, conversatur, cap. Paratus. 22. quæst. 1. cap. Pudenda. 24. quæst. 1. c. Postquam. sup. de Elect. c. Quosdam. de Præsumpt. Et citatur is, contra quem inquiritur, & significatur ei crimina, de quibus est inquirendum. c. Si primates. §. quæst. 2. d. c. Qualiter. §. Deber. extr. eod. Qui poterit opponere contra Inquisitorem de suspecto, c. Ad petitionem. ext. eod. Et quod sit

criminosus, c. Judicet. 2. q. 7. Et etiam poterit opponere contra Testes. extr. eod. c. Cum oporteat. & c. Qualiter. de Simon. cap. Licet Hely. & cap. Petuas.

Quod ad Sextum. Denunciatio nihil aliud est, quam Delatio criminis, ad Judicem facta, nulla præcedente inscriptione, sed tantum charitativa admonitione. d. §. i. hoc tit. d. c. Qualiter. §. fin. cap. Cum dilectus. hoc eod. Atque ideo in Denunciatione non est necessaria Inscriptio, quia est faciendaa ad correctionem; Accusatio vero ad depositionem instituitur. §. Ideo. hoc tit. cap. Super his extr. eod.

Quod ad Postremum. Effectus Accusationis est Depositio. Effectus Inquisitionis est Remotio ab administratione. Effectus vero Denunciationis est Penitentia, seu Correctio: quod ex jam dictis apparet; & ita tradit Goffred. in sua Summa. eod. num. 11. Quandoque tamen etiam ex Denunciatione sequitur amotio, ut per Goffr. ibidem. Et est notandum, quod si Accusator defecerit in probatione, eam pœnam incurrit, quam si probasset, Reus sustinere debebat, quæ pœna talionis dicitur. §. Accusator. hoc tit. cap. 1. & 2. §. q. 6. Et de hoc traditur 2. q. 3. per tot. Denuncians vero si non probet, suspendendus erit ab officio, & beneficio, donec suam purgaverit penitentiam, c. fin. de Calumn. d. §. Accusator. Plura qui cupit scire de Accusatione, Denunciatione, & Inquisitione, legat Julium Clarum in sua Practica Criminali lib. 5. §. fin. quæst. 7. quæst. 11. & quæst. 12. Necnon Ant. Concilium in suis Resolutionibus Criminalibus, verb. Accusatio, & verb. Inquisitio.

T I T. II.

De duplici Purgatione.

Quoniam sæpissimè intervernerit, ut accusati propter aliquam suspensionem contra eos existentem, debeant se purgare; idcirco nunc de hac materia tractatur; & videbimus:

1. Quid sit Purgatio?
2. Quot sint ejus species?
3. In quibus casibus inducatur?
4. Cui?
5. Quomodo?
6. Quis sint effectus?

Quod ad Primum. Purgatio est Demonstratio Innocentia super objecto crimine, ut hic in princip. & ita dicit Goffred. in sua Summa. de Purgat. Canonica.

Quod ad Secundum. Duæ sunt species Purgationis; Vulgaris scilicet, & Canonica, Vulgaris est, quam vulgus, vel invenit, vel sequitur; ut cum aquæ frigida, vel candentis ferri, vel duelli, & singularis certaminis, quis subijt iudicium. cap. Ex tuar. de Purgat. Canon. cap. fin. de Purgat. vulg. c. 1. eod. c. Monomachiam. 2. quæst. 4. Sed hæc reprobatur à Jure Canonico, ut c. 1. de Purgat. vulg. d. c. Monomachiam. Et est Decretum Concilii Tridentini in sess. 25. de Reformat. c. 19. Ubi non solum volentibus Duellum facere, verum & Principibus, Patrinis, Advocatis magnæ pœnæ apponuntur: item & spectatoriibus. Ideo sciendum, quod usque ad undecimum sæculum erat in usu hæc Purgatio vulgaris, quæ ad probandam innocentiam infamati ex delicto, cogebat illum vel purgare in Duello, vel

vel ferrum igneum manibus stringere, vel super vomeres ignitos ambulare, vel aquam ferventem bibere, ut scribunt DD. quos cumulant Barbosa, & Emanuel Gonzalez in Comment. ad cap. 1. & segg. de Purgat. vulgari. Ubi referuntur multa miracula personarum innocentium; quibus addendum est illud Sanctæ Chune Gundis Augustæ, Uxoris Sancti Henrici Imperatoris, quæ licet Virginitatem illibatam servaret, calumniosè accusata de incontinentia super ardentem vomerem nudis pedibus illæsa ambulavit; ut scribit Surius in ejus Vita die 3. Martii. Canonica purgatio est illa, quæ fit per Juramentum, ut putatis, qui est crimine infamatus, jurat, se non esse tali crimine, vel macula inquinatum; & hæc Sacris Canonibus comprobatur. §. Canonica. hoc tit. de Purgat. Canon. per tot. tit. & 2. quæst. 4. per tot. & 15. q. 5. Vulgari penitus prohibita.

Quò ad Tertium. Purgatio inducitur in iis casibus, in quibus non adfuit Testes, qui possint convincere suspectum de crimine; quando enim crimen est notorium, non inducitur purgatio. cap. Cum dilectus. de Purgat. Canon. c. Evidentia. de Accusat. §. Plane hoc tit. Et tunc inducenda est, quando infamatus est apud bonos, & graves; & infamia non habuerit ortum ab inimicis. extr. de Purg. canon. c. Cum in Juventute. Et quamvis generaliter ratione criminis purgatio inducatur; aliquando tamen inducitur ratione defectus. cap. Accedens extr. eod. Aliquando propter surreptionem. c. Ex parte. extr. de Offic. Ordin. Aliquando in merè civilibus Purgatio inducitur. cap. Quod ad Consultationem, secundum unam lectionem, extr. de Sent. & re Jud.

Quò ad Quartum. Ex jam dictis patet, Purgationem illi indici, qui de crimine est infamatus, sed non convictus; ut in nostro tit. in princip. Et docet Goffred. in sua Summa. de Purgat. Canonica. cap. De hoc autem. de Simon. & cap. Nos inter. De Purgat. Canon.

Quò ad Quintum. Purgatio fit hoc modo: ille, qui est suspectus aliquo modo ob famam de crimine; jurat, se innocentem, & sine aliqua culpa de crimine objecto; & adducit purgatores, qui jurejurando affirmant, se verè credere, ab eo, qui se purgat, verum esse Juramentum. c. Constitutus. de Purgat. Canon. c. Cum dilectus. c. Cum P. Manconella. eod. tit. d. §. Canonica. Et isti compurgatores debent esse bonæ famæ, & opinionis, nec de aliquo crimine condemnati, & ab Ecclesia approbati; nec debent esse Vicini, aut habere conversationem cum purgando, ut in dictis Juribus.

Quò ad Postremum. Effectus Purgationis est, ut sequuta Purgatione, legitimè facta, pro Innocente habeatur qui se purgavit. Qui si fortasse in Purgatione defecerit; tunc habetur pro convicto, seu confesso, nisi aliud judicantis discernet æquitas. §. Quicumque. hoc tit. Ita notatur in c. Exturatum. extr. de Purgat. Canon. d. c. Cum P. Manconella.

T I T. III.

De Simonia.

Delictorum alia offendunt Deum principaliter; Quædam verò hominibus damnum inferunt. Deum offendunt Simonia, Apostasia, Sortilegium, Maledicentia, Sacrilegium. Hominibus verò læsionem inferunt

Homicidium; Adulterium; Stuprum, Rapi-
na, Furtum, Usura, Falsum, injuriæ. Ita-
que de his omnibus distinctè intendit tractare.
Auctor: Et primo loco de Simonia; videbimus
igitur:

1. Quid sit Simonia?
2. Unde dicta?
3. Quot species?
4. Quomodo committitur?
5. Quis possit hoc crimen deferre?
4. Qui sint effectus hujus Accusationis?

Quò ad Primum. Simonia nihil aliud est, quam Studioſa voluntas, seu cupiditas emendi, aut vendendi spiritualia, vel spiritualibus annexa; ut hic in princ. Et not. in c. Consulere. extr. eod. Et per Host. in sua Summ. eod. tit. §. 1. Spiritualibus autem annexa sunt, ut Jus percipiendi fructus perpetuò, secundum Host. in Summ. eod. d. §. 1. Vel Jus Patronatus. c. Quanto. de Jud. & c. Quia Clerici. de Jure Patron. Et de hac definitione notat Abbas in c. Nemo extr. eod. Alia autem definitio traditur hic in princ. ut per te videre poteris.

Quò ad Secundum. Simonia dicta fuit à Simone Mago, qui fuit primus hujus sceleris Inventor: ut hic in princ. & apparet in Actis Apostolorum c. 8. c. Qui studet. 1. q. 1.

Quò ad Tertium. Simoniz duæ sunt species Conventionalis, & Mentalis. Conventionalis est, cum aut aliquid datum est, vel de dando in posterum tractatus intercesserit, & conventio. §. Simonia inf. hoc tit. c. Sunt nonnulli. 2. q. 1. Mentalis est, cum nullum quidem intercessit pactum, sed sola prava dantis, & recipientis mens, & intentio concurret. d. §. Simonia. Et de hac dist. vide Abb. in d. cap. Nemo. vers. Sed oppon. & in c. Consulere. extr. eod. Moralizæ tamen, & communiter omnes DD. addunt tertiam speciem, & est Simonia Realis, quando scilicet pactiones Simoniacæ sunt effectuatæ. Reginald. lib. 10. cap. 27. num. 419. & ego dixi in meis Decisionibus Miscellaneis. Decis. 22. per totam.

Quò ad Quartum. Simonia committitur quotiescunque pro Re spirituali, vel spirituali annexa, pecunia, vel aliud recipitur; ut supra in definitione patet; Vel si quis favor promittatur. §. contrahitur. h. t. d. c. Sunt nonnulli. 1. q. 1. Vel obsequium humanum præstetur. d. cap. Sunt nonnulli. & cap. Cum essent. eod. Quò intellige si principaliter id præstetur propter beneficium Ecclesiasticum. Secundariò tamen bene potest sperari, & concedi beneficium hoc modo; ita notatur in c. Consultuit. d. 74. & in cap. Quid proderit. d. 61. & per Innoc. in c. Venerabilem. de Elect. in fin. in Verb. Fiducia. Unde inferitur, quò Episcopus pro manuum impositione; ita nec Minister, nec Notarius pro Ordinatione potest aliquid recipere. §. Et sicut. hoc tit. cap. Totum. 1. q. 3. & est tex. in Extravag. Urban. Pontif. Sanè in vinea, in communibus. Etiam si spontè oblatum sit, per Concil. Trid. sess. 21. cap. 1. de Reform. Hinc etiam Simonia committitur si quis pro personis Ecclesiasticis deducendis in Sedem, vel Sacerdotibus instituendis, vel sepeliendis mortuis, seu pro nubentium benedictionibus aliquid accipiat. §. Sed tunc quoque. hoc tit. cap. Cum Ecclesia. eod. & l. quæst. 3. cap. Si quis objecerit. cap. Suam. extr. eod. nisi aliquid gratis concedatur; ita notatur in d. cap. Suam, & in Abbas. §. Sciendum. h. t.

K 3

Alius